

Nr 136

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av vissa avtal om förvärv och överlåtelse av fastigheter, m. m.; given Stockholms slott den 14 mars 1958.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen begäres bemyndigande för Kungl. Maj:t att godkänna ett av markdelegationen framlagt förslag till avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande markbyte samt att ställa ett närmare angivet område till förfogande för stiftelsen Wenner-Gren Center för Vetenskaplig Forskning. Vidare hemställs om bemyndigande att godkänna vissa av vattenfallsstyrelsen och telestyrelsen ingångna avtal rörande försäljning av fastigheter.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 mars 1958.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet samt vad gäller ärendet under punkt 1 även chefen för ecklesiastikdepartementet och ärendena under punkterna 2 och 3 jämväl chefen för socialdepartementet, anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund.

1:0

I årets statsverksproposition (Bil. 27 p. 3) anmäldes bl. a. ett av markdelegationen¹ framlagt förslag till köpeavtal mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Stockholms stad, å andra sidan, beträffande visst för telestyrelsen avsett markområde i Farsta. Enligt avtalet försålde Stockholms stad till kronan ett område om ca 70 000 m² inom stadsdelen Farsta för en köpeskilling av 3 500 000 kr. För att avtalet skulle vara för parterna bindande erfordrades Kungl. Maj:ts samt Stockholms stadsfullmäktiges godkännande före den 1 juli 1958 ävensom att ett av stadens byggnadsnämnd efter samråd med bl. a. byggnadsstyrelsen och telestyrelsen upprättat stadsplaneförslag blivit före nämnda dag i huvudsak fastställt. Telestyrelsen hade förklarat sig för sin del godkänna avtalsförslaget. I fråga om den närmare innebörden av avtalsförslaget samt televerkets behov av ifrågavarande markområde torde jag få hänvisa till redogörelsen härför i statsverkspropositionen.

Vid ärendets behandling i statsverkspropositionen förklarade jag mig beredd tillstyrka, att nämnda köpeavtal godkändes under förutsättning att godtagbar uppgörelse kunde träffas med staden om avräkning av köpeskillingen mot värdet av vissa kronans fastigheter, som staden hade att inlösa i samband med genomförandet av regleringen av Nedre Norrmalm. Förhandlingar om ett sådant avräkningsförfarande har därefter förts mellan

¹ Tillkallad — efter Kungl. Maj:ts bemyndigande — i november 1956 av dåvarande chefen för kommunikationsdepartementet med uppdrag att företräda staten vid förhandlingar med Stockholms stad rörande vissa mellan staten och staden föreliggande byggnads- och markfrågor. Delegationen bestod ursprungligen av överlantmätaren J. H. Johansson samt generaldirektörerna R. G. Renlund och G. W. Wejke. Sedan Wejke avlidit i december 1957, tillkallades generaldirektören S. Larsson som ledamot i delegationen.

markdelegationen och stadens delegerade. Efter det att markdelegationen genom Kungl. Maj:ts beslut den 24 januari 1958 erhållit i uppdrag att med staden förhandla jämväl om förvärv av tomtmark för Wenner-Gren Center, har förhandlingarna omfattat även denna fråga.

Innan jag redogör för resultatet av dessa förhandlingar, vill jag lämna en kort sammanfattning av vad som förevarit i fråga om tillskapandet av ett Wenner-Gren Center.

Under hösten 1955 anslog filosofie doktorn Axel Wenner-Gren och hans maka Marguerite Wenner-Gren ett belopp av 4 milj. kr. till en stiftelse med namnet Wenner-Gren Center för Vetenskaplig Forskning. Stiftelsen skall ha till ändamål att främja internationellt samarbete på den vetenskapliga forskningens område i första hand genom att anskaffa och tillhandahålla lokaler i Stockholm. Stiftelsens tillgångar må användas uteslutande för stiftelsens sålunda angivna ändamål eller för understödjande av andra allmännyttiga företag i den mån staten normalt icke svarar därför. Förvaltningen av stiftelsens tillgångar och handhavandet av dess angelägenheter utövas av dess styrelse, som skall bestå av sju personer och ha sitt säte i Stockholm.

Bildandet av stiftelsen föregicks bl. a. av vissa kontakter med regeringen, vid vilka man från regeringshåll förklarade sig beredd att söka bidra till att lösa frågan om att anskaffa en lämplig tomt till den då planerade byggnaden. Man räknade vid denna tidpunkt med en kostnad för byggnaden om ca 10 milj. kr. En närmare undersökning i tomtfrågan företogs under medverkan av byggnadsstyrelsen, stiftelsen och Stockholms stad. Det visade sig därvid, att staten icke förfogade över någon lämplig tomt för ändamålet men att möjlighet fanns att genom markbyte med Stockholms stad förvärva ett område, omedelbart norr om Sveavägen inom Vasastaden, vilket genom sitt centrala läge i förhållande till vetenskapsakademien, karolinska institutet och de olika högskolorna i Stockholm var särskilt lämpat för stiftelsens ändamål.

I februari 1956 utlyste stiftelsen en arkitektävling rörande förslag till planering av ifrågavarande område samt till nybyggnad för stiftelsen inom detsamma. Sedan vissa förslag inkommit, beslöt prisnämnden, i vilken framlidne generaldirektören G. W. Wejke ingick som ordförande, att omtävling skulle ske mellan två förslag, som båda ansågs kunna komma i fråga. I samband härmed utvidgades tävlingsprogrammet. Enligt detsamma skulle byggnadsföretaget innefatta två större föreläsningssalar, fem konferensrum, biblioteks- och tidskriftsrum, klubb- och matsalar m. m. Vidare skulle anordnas institutions- och kontorslokaler för uthyrning jämte ett 40-tal hotellrum med servicelokaler för svenska och utländska vetenskapsmän på korta besök. I programmet framhölls bl. a. att, om ett Wenner-Gren Center kom till stånd i Stockholm, skulle där under samma tak kunna samlas en elit av skickliga forskningsstipendiater, som från olika länder sökt sig hit för att arbeta. För att stimulera kontakten mellan de utländska gästerna

och svenska forskare borde anläggningen vidare utformas så att den blev en naturlig samlingsplats även för svenska vetenskapsmän. De utländska och svenska forskarna skulle där kunna hålla föreläsningar m. m. Wenner-Gren Center beräknades i stort sett bliva självbärande och oberoende av årliga tillskott från stiftelsen genom uthyrning av bostadslägenheter åt de gästande forskarna — och vid vakanser såsom hotellrum till gängse hotellpriser — samt vidare av sammanträdes- och kontorslokaler m. m. för sådan verksamhet, som på ett eller annat sätt stod stiftelsen nära.

Som resultat av omtävlingen ingavs två nya förslag, vilka vardera kostnadsberäknats till ca 25 milj. kr.

Stockholms stad har dragit upp gränser för tomten och gjort upp förslag till stadsplan för området med utgångspunkt i ett av dessa tävlingsförslag, men stadsplaneförslaget lämpar sig även för det andra vid omtävlingen framkomna förslaget. Enligt vad som uppgivits från stiftelsen kommer det att bero på resultatet av en överarbetning av båda förslagen, vilketdera man kommer att välja. Stiftelsen har för sin del godkänt stadens förslag till stadsplan och tomtgränser.

Med hänsyn till att byggnadsprojektet enligt programmet för den senaste omtävlingen utvidgats i förhållande till vad som avsetts, när donationen på 4 milj. kr. gjordes, ämnar makarna Wenner-Gren enligt vad som framgår av protokoll från sammanträde i stiftelsens styrelse den 1 mars 1958 under innevarande år göra en ny donation till stiftelsen om ytterligare 4 milj. kr. En förutsättning härför är emellertid, att det markområde vid Sveaplan, som kronan enligt föreliggande avtalsförslag skall förvärva av Stockholms stad, utan vederlag upplåtes till stiftelsen med tomträtt under 100 år räknat från tillträdesdagen den 1 juni 1959. Under samma förutsättning kommer stiftelsens stadgar att ändras på sådant sätt att Kungl. Maj:t framdeles — efter en viss övergångsperiod — får rätt att utse fyra av styrelsens sju ledamöter. Vidare skall vissa lokaler kunna upplåtas till svenska forskare i den mån lokalerna icke utnyttjas för utlänningar samt de lokaler, som är avsedda till kontor, i första hand upplåtas till institutioner — andra än universitet och högskolor — som har till ändamål att främja forskning eller likartad kulturell verksamhet. Bland de institutioner, som därvid kan tänkas komma i fråga, må nämnas ingenjörsvetenskapsakademien, skogs- och lantbruksakademien, statens naturvetenskapliga forskningsråd, statens tekniska forskningsråd, atomkommittén, matematikmaskinnämnden, forskningsstiftelsen SDA, svenska kemistsamfundet och Wenner-Grenska samfundet. Slutligen har stiftelsens styrelse förklarat, att Stockholms högskola skall medges att mot skälig hyra disponera föreläsningssalar i huvudbyggnaden under tider då de ej av stiftelsen disponeras för dess ändamål.

Sedan förhandlingarna mellan markdelegationen och stadens delegerade numera slutförts i vad avser här berörda markfrågor, har *markdelegationen* med skrivelse den 22 februari 1958 överlämnat förslag till avtal rörande markbyte, vilket förslag de båda delegationerna genom särskild förklaring

den 14 februari 1958 utfäst sig att framlägga för Kungl. Maj:t respektive Stockholms stadsfullmäktige. Avtalsförslaget jämte tre till förslaget hörande kartor torde få såsom *bihang* fogas till dagens statsrådsprotokoll.

Förslaget innebär i huvudsak följande.

Staden överlåter till kronan med äganderätt ett område om ca 23 000 m² vid norra änden av Sveavägen inom stadsdelen Vasastaden. Området skall av kronan tillträdas den 1 juni 1959. Vidare har parterna — med ändring av vad därutinnan överenskommits i det tidigare omnämnda köpeavtalet rörande Farstaområdet — överenskommit, att tillträdesdagen för sistnämnda område samt tiden för köpeavtalets och stadsplaneförslagets godkännande skall framflyttas till den 1 oktober 1958 samt att köpeskillingen — 3,5 milj. kr. — genom detta bytesavtal skall vara till fullo gulden.

I vederlag erhåller staden ett för gatuändamål avsett område om ca 2 650 m² utgörande del av tomten 6.7 i kvarteret Fyrmørsaren inom stadsdelen Norrmalm. Avsikten är att en trafikplats skall anordnas vid den förlängda Sveavägens södra ände i korsningen med Hamn- och Klarabergsgatorna. Denna trafikplats avses att till större delen förläggas till ifrågavarande område. Huvuddelen av området skall tillträdas den 1 oktober 1958, dock att detta område jämte därå befintliga byggnader må av kronan nyttjas till dess att staden enligt särskild därom träffad överenskommelse mellan byggnadsstyrelsen och stadens fastighetskontor till kronans förfogande ställer ersättningslokaler för den verksamhet, som bedrivs inom nu befintliga byggnader på delområdet. Vidare överlåter kronan till staden med äganderätt ett område om ca 30 000 m² utgörande del av kvarteret Fältprästen inom stadsdelen Östermalm. Området, vilket utgör större delen av den s. k. Gustav Adolfsparken, skall av staden tillträdas den 1 oktober 1958, att som tidigare nyttjas till park. Överlåtelsen avser kronans återstående del av det under djurgårdsnämndens förvaltning stående kvarteret med undantag av tomtplats för Gustaf Adolfskyrkan och ett mindre område, avsett för utvidgning av en angränsande byggnadstomt.

Avtalsförslaget innehåller dessutom vissa närmare regler rörande gatumarksansättning m. m. Beträffande parternas bundenhet vid de träffade uppgörelserna gäller enligt avtalsförslaget följande. Har sedan endera parten för sin del godkänt markbytesavtalet och avtalet rörande Farstaområdet, den andre icke före den 1 oktober 1958 antagit desamma, skall den förstnämndes godkännande icke vidare vara för honom bindande. Ej heller skall avtalen vara för parterna bindande, om icke vissa närmare angivna stadsplaneförslag före den 1 oktober 1958 blivit i huvudsak fastställda.

Telestyrelsen, byggnadsstyrelsen och djurgårdsnämnden har i avgivna yttranden förklarat sig icke ha något att erinra mot det framlagda förslaget till bytesavtal.

Departementschefen. Då jag i årets statsverksproposition (Bil. 27) anmälde markdelegationens förslag till avtal med Stockholms stad om förvärv av ett markområde vid Farsta för televerkets räkning, förklarade jag mig kun-

na tillstyrka att avtalsförslaget godkändes, under förutsättning att utbetalandet av köpeskillingen — vilken uppginge till 3 500 000 kr. — finge anstå tills det klarlagts i vilken utsträckning avräkning kunde ske mot belopp, som staden hade att utge till kronan i samband med regleringen av Nedre Norrmalm. Sedermera har förhandlingar förts mellan markdelegationen och stadens delegerade rörande detta avräkningsförfarande. Sedan markdelegationen erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att även förhandla om mark för Wenner-Gren Center, har förhandlingarna omfattat jämväl denna fråga. Det förslag till bytesavtal, som nu framlagts av markdelegationen, innebär att kronan — förutom Farstaområdet — erhåller ett område om ca 23 000 m² vid Sveaplan i Stockholm, medan staden i vederlag förvärvar kronans rätt till viss del av tomten nr 6.7 i kvarteret Fyrmörsaren inom stadsdelen Norrmalm samt äganderätten till större delen av kvarteret Fältprästen på Östermalm. Genom bytesavtalet skall köpeskillingen för Farstaområdet vara till fullo gulden. Förslaget innefattar enligt min mening en för staten godtagbar uppgörelse. Jag vill därför tillstyrka, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att godkänna avtalet. Det torde böra vara Kungl. Maj:t obetaget att vidtaga de smärre jämkningar i avtalet, som kan visa sig erforderliga och om vilka överenskommelse kan komma att träffas. Vidare torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, på därom av riksräkenskapsverket i samråd med berörda statliga myndigheter utarbetade förslag, meddela i anledning av avtalet erforderliga bestämmelser avseende fastigheternas fondredovisning samt förvaltning m. m.

Den tomt vid Sveaplan, som kronan förvärvar genom markbytet, är avsedd att av kronan ställas till den av makarna Wenner-Gren bildade stiftelsens förfogande. Med hänsyn till att den planerade anläggningen torde bliva av stort värde för den vetenskapliga forskningen är det nämligen enligt min mening skäligt, att staten genom att tillhandahålla erforderlig mark lämnar sin medverkan till att anläggningen kommer till stånd. Beträffande formen för överlämnandet av marken torde man närmast kunna tänka sig att tomtmarken av kronan — utan eller med blott formellt vederlag — upplåtes till stiftelsen för därmed avsett ändamål med tomträtt under viss längre tid. Kungl. Maj:t synes emellertid med hänsyn till föreliggande omständigheter nu böra begära riksdagens bemyndigande att på de villkor och under de former, som kan finnas lämpliga med hänsyn till ändamålet, ställa ifrågavarande mark till stiftelsens förfogande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte inhämta riksdagens bemyndigande

att godkänna vid statsrådsprotokollet fogat förslag till avtal mellan kronan och Stockholms stad rörande markbyte; samt att till stiftelsen Wenner-Gren Center för Vetenskaplig Forskning utan vederlag överlåta eller upplåta det område vid Sveaplan i Stockholm, som genom det förenämnda avtalet förvärvas av kronan.

2:o

Med skrivelse den 6 mars 1958 har *vattenfallsstyrelsen* för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 2 maj 1957 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande — för en köpeskilling av 200 000 kr. till Lundqvists Byggnads Aktiebolag, Trollhättan, säljer tomterna nr 4, 5 och 6, med därå befintliga byggnader, i kvarteret Björnen i Trollhättan. Tomterna omfattar en areal av tillhoppa ca 3 080 m². Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Vattenfallsstyrelsen meddelar, att vattenfallsverket träffat avtal med nämnda bolag om erhållande av bostäder för nyrekryterad ingenjör- och maskinistpersonal. Trollhätte kraftverk erhåller genom avtalet dispositionsrätt till 20 lägenheter i bolagets nybyggnader under åren 1958—1959. En förutsättning för sistnämnda avtal är, att vattenfallsstyrelsen till bolaget säljer ifrågavarande tomter. Dessa tomter är centralt belägna och dåligt utnyttjade, enär de därå uppförda byggnaderna endast innehåller 20 lägenheter. Kvaliteten på dessa bostäder, som tillkom i slutet av förra världskriget, är sådan, att det ej är möjligt att med nuvarande hyror bedriva utnyttningen på ett ekonomiskt sätt. Vattenfallsstyrelsen anser därför, att denna verksamhet bör avvecklas och föreslår, att fastigheten säljes till det överenskomna priset. Styrelsen anser under hänvisande till en räntabilitetskalkyl den överenskomna köpeskillingen fullt skälig. Av denna kalkyl framgår bl. a. att byggnaderna uppfördes år 1921 för en kostnad av 373 000 kr. samt att efter år 1940 utöver normalt underhåll om tillhoppa 52 000 kr. i byggnaderna nedlagts sammanlagt 221 000 kr.

Byggnadsnämnden i Trollhättan har på förfrågan av vattenfallsverket meddelat, att nämnden f. n. icke har några aktuella planer för ändring av stadsplanen för kvarteret Björnen. Sannolikheten talar emellertid för att tomternas centrala läge m. m. kommer att medföra en ändring i stadsplanen, som, såvitt man nu kan bedöma, i varje fall kommer att redovisa byggnader med högre höjd än två våningar.

Enligt intyg av opartisk värderingsman, godkänd av Västgöta-Dals Stads hypoteksförening, har byggnaderna i deras nuvarande skick vid värdering åsatts ett värde av 30 kr. per m³ eller totalt 132 500 kr. Taxeringsvärdet å själva marken inom kvarteret anges i intyget var 25 kr. per m². Taxeringsvärdet på den mark, som omfattas av avtalet, skulle alltså uppgå till sammanlagt 77 000 kr.

Bostadsstyrelsen framhåller i utlåtande den 10 mars 1958 bl. a., att gällande stadsplan medger en bebyggelse om ca 1 560 m² våningsyta motsvarande ett exploateringsstal av 0,5. Vid statlig belåning godtagbar tomtkostnad skulle därvid vara ca 86 000 kr. Beaktas de befintliga byggnadernas rivningsvärde — uppskattat till mellan 20 000 och 25 000 kr. — skulle således tomternas värde vara ca 110 000 kr. För att den avtalade köpeskillingen om 200 000 kr. skall kunna godtas vid statlig belåning, måste en ändrad stadsplan medge ett exploateringsstal av minst 1,0. I föreliggande fall synes

det högst osannolikt, att ett sådant utnyttjande kommer att tillåtas. Den avtalade köpeskillingen är för hög för att kunna godtas vid statlig belåning, även om stadsplanen ändras till att avse bebyggelse i tre våningar.

Departementschefen

Bostadsstyrelsen har vid sin bedömning av köpeskillingens skälighet utgått från fastigheternas värde för nybebyggelse och därvid angivit värdet å enbart marken till 86 000 kr. Köpeskillingens storlek är i förevarande fall emellertid beroende jämväl av de förefintliga byggnadernas nuvärde. Vid opartisk värdering har byggnaderna i deras nuvarande skick åsatts ett värde av 132 500 kr. Under sådana förhållanden torde det överenskomna priset få anses godtagbart. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att överlåtelsen äger rum på avtalade villkor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av vattenfallsstyrelsen ingångna avtalet om försäljning av tomterna nr 4, 5 och 6 i kvarteret Björnen i Trollhättan.

3:o

Med skrivelse den 19 februari 1958 har *telestyrelsen* för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 14 och 17 februari 1958 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande — för en köpeskillning av 270 000 kr. till IOGT:s Byggnadsförvaltning för Logerna 169 God Vinning och 292 Sanningshjälten i Landskrona säljer fastigheten nr 15 i kvarteret Gamla Stranden i nämnda stad. Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Telestyrelsen meddelar, att på fastigheten finns en byggnad av sten i fyra våningar, i vilken byggnad tidigare inrymdes televerkets station samt postkontor. Till fastigheten hör även dels ett äldre korsvirkeshus, rymmande lagerlokaler och tre mindre affärslokaler, dels en garagebyggnad, innehållande fyra garageplatser och visst lagerutrymme.

Vid planeringen av den numera genomförda automatiseringen av Landskrona telefonstation visade det sig, att ett utnyttjande av den gamla fastigheten för den nya stationens behov ej var ekonomiskt försvarbart. Ej heller har det varit möjligt att inom fastighetens område tillgodose postverkets behov av större och modernare lokaler. En fullt tillfredsställande lösning av lokalproblemet har i stället nåtts genom att inrymma den nya automatiska stationen med tillhörande expeditionsavdelningar i det av postverket nyuppförda posthuset i staden. Härigenom fyller den gamla stationsbyggnaden icke längre något behov för televerket. På förfrågan har byggnadsstyrelsen meddelat, att något behov av fastigheten för annat statligt ändamål icke heller föreligger.

Med anledning härav har telestyrelsen ansett fastigheten böra säljas. Ett enligt styrelsen godtagbart anbud har erhållits från IOGT i Landskrona,

som har för avsikt att utnyttja fastigheten för sin ideella verksamhet. Fastigheten har av bostadsstyrelsen värderats till mellan 200 000 och 250 000 kr. samt av byggnadsstyrelsen till högst ca 290 000 kr., vilket sistnämnda värde dock förutsätter, att fastigheten kan nyttjas i befintligt skick utan alltför omfattande ändringsarbeten.

Departementschefen

Jag biträder telestyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av telestyrelsen ingångna avtalet avseende försäljning av fastigheten nr 15 i kvarteret Gamla Stranden i Landskrona.

4:o

Med skrivelse den 28 februari 1958 har *telestyrelsen* för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat ett den 24 och 25 februari 1958 dagtecknat köpekontrakt, enligt vilket styrelsen — under förutsättning av Kungl. Maj:ts och riksdagens tillstånd — för en köpeskilling av 327 000 kr. till ingenjören Åke Ericson, Ensittarvägen 12, Stora Essingen, Stockholm, säljer fastigheten nr 17—18 i kvarteret Fatbursholmen i Katarina församling, Stockholm. Beträffande avtalet i övrigt torde få hänvisas till handlingarna.

Telestyrelsen meddelar att omläggningen av kapitalbudgeten den 1 juli 1944 bl. a. medförde, att fonderingen för pensionsändamål upphörde och televerket ålades att direkt bestrida samtliga pensionskostnader. Samtidigt övertog televerket pensionsfondernas fastigheter, bl. a. fastigheten nr 17—18 i kvarteret Fatbursholmen i Stockholm. Byggnaderna på fastigheten innehåller 36 omoderna lägenheter och är i behov av modernisering. Fastigheten erfordras icke för televerkets drift. På förfrågan har byggnadsstyrelsen meddelat, att något behov av fastigheten för annat statligt ändamål icke föreligger.

Med anledning härav har telestyrelsen ansett, att fastigheten bör säljas. Efter anbudsförfarande har två anbud inkommit, varav det högsta på 327 000 kr. Bostadsstyrelsen har i skrivelse den 27 februari 1958 meddelat telestyrelsen, att ifrågavarande köpeskilling enligt bostadsstyrelsens mening icke är oskälig.

Departementschefen

Jag tillstyrker den av telestyrelsen föreslagna försäljningen och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna det av telestyrelsen ingångna avtalet rörande försäljning av fastigheten nr 17—18 i kvarteret Fatbursholmen i Katarina församling, Stockholm.

Kungl. Maj:ts proposition nr 136 år 1958

Till vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o—4:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämmer, behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sven Swarting

Bihang

Förslag till avtal

Under förutsättning att dels ett av Stockholms stadsbyggnadskontor upprättat förslag till stadsplan för del av kvarteret Ormträsket m. m., åskådliggjort å stadsplanekarta märkt Sl: 5266/3, dels ett likaledes av Stockholms stadsbyggnadskontor upprättat förslag till ändring av stadsplanen för del av kvarteret Fältprästen, märkt Pl 5337, blivit av Stockholms stadsfullmäktige i huvudsak antagna och av Kungl. Maj:t fastställda, träffas mellan Kungl. Maj:t och kronan, å ena, samt Stockholms stad, å andra sidan, följande

Avtal rörande markbyte

§ 1.

Mom. 1. Staden överlåter till kronan med äganderätt de delar om tillhopa c:a 23 000 m² av stadsägorna nris 61 och 70, tomterna nr 5 i kvarteret Cedersdal samt nr 24 i kvarteret Kråkvilan, ävensom områdena betecknade litt. aae, (aae), aad, resp. axä, i stadsdelen Vasastaden, som å bifogade karta, bil. 1, betecknats med röd kantlinje.

Mom. 2. Kronan och blivande ägare av det enligt mom. 1 överlåtna området befrias från sådan skyldighet att erlægga gatumarkersättning och att utgiva bidrag till gatubyggnadskostnader som kan uppkomma på grund av den i ingressen omnämnda stadsplanen för kvarteret Ormträsket m. m.

Mom. 3. Området skall av kronan tillträdas i avröjt skick den 1 juni 1959. Kronan förklarar sig såsom ägare av mark inom Stockholm vilja, om så är möjligt, medverka till att skaffa ersättningsutrymmen för arrendatorer inom området.

§ 2.

Mom. 1. Enligt ett av kronans och stadens markdelegationer upprättat förslag till köpeavtal beträffande visst för Kungl. telestyrelsen m. m. avsett markområde i Farsta, vilket förslag av delegationerna med tillstyrkan överlämnats till Kungl. Maj:t respektive Stockholms stadsfullmäktige, skall staden till kronan med äganderätt överlåta de delar om tillhopa c:a 70 000 m² av stadsägan 133 etc. och samfällda marken litt. jo i Brännkyrka, som angivits i bilaga 1 till förslaget, allt för en köpeskilling av tremillionerfemhundredratusen (3 500 000) kronor att erläggas inom en månad efter tillträdesdagen, vilken bestämts till den 1 juli 1958.

Parterna överenskomma med ändring av vad därutinnan i avtalet angående Farstaområdet angivits att tillträdesdagen för området samt tiden för avtalets godkännande och för stadsplaneförslagets fastställande framflyttas till den 1 oktober 1958 samt att köpeskillingen genom detta bytesavtal skall vara till fullo gulden.

I övrigt gälla bestämmelserna i avtalet angående Farstaområdet.

Mom. 2. Beträffande de dispositioner, som erfordras i fråga om nybyggnader inom Farstaområdet för att i § 3 mom. 3 nedan angiven överflyttning skall kunna ske, förutsättes, att de i bilaga 27 till statsverkspropositionen 1958 kapitalbudgeten, sid. 58—59, angivna riktlinjerna rörande färdigställandet komma att följas.

§ 3.

Mom. 1. Kronan överlåter med den rätt kronan äger till staden det för gatuändamål avsedda område om c:a 2 650 m², utgörande del av tomten 6.7 i kvarteret Fyrmörsaren inom stadsdelen Norrmalm, som å bifogade karta, bil. 2, betecknats med röd kantlinje.

Mom. 2. Det å kartbilagan med röd snedstreckning angivna delområdet om c:a 2 520 m² skall av staden tillträdas i befintligt skick den 1 oktober 1958. Området jämte därå befintliga byggnader må dock av kronan nyttjas till dess att staden enligt särskild därom träffad överenskommelse till kronans förfogande ställer ersättningslokaler för den verksamhet, som bedrivs inom nu befintliga byggnader å delområdet.

Mom. 3. Det med blå snedstreckning å kartbilagan 2 angivna delområdet om c:a 130 m² skall av staden tillträdas vid den tidpunkt då hela verksamheten i den byggnad, som delvis är belägen å delområdet, kan överflyttas till andra lokaler, dock senast 7 månader efter det att första etappen av planerade nybyggnader å det i § 2 mom. 1 angivna området i Farsta färdigställts för inflyttning.

Mom. 4. Staden åligger att bestrida kostnaden för rivningen av den del av byggnaden, som är belägen å det i mom. 3 angivna delområdet. Skulle kronan därvid önska tillsvidare bibehålla den del av byggnaden som är belägen på kronans behållna del av tomten nr 6.7 har kronan att själv bestrida härmed förenade kostnader i vad avser åtgärder inom den behållna fastighetsdelen, dock utan hinder för kronan att göra gällande de anspråk, som kunna grundas på grannelagsrättsliga principer. Rivning av byggnadsdelen på kronans behållna område skall ej i något hänseende medföra ersättningskyldighet för staden.

Mom. 5. Kronan förbinder sig vidare att i gatumarksersättning och bidrag till gatubyggnadskostnader för kvarvarande del av tomten 6.7 i kvarteret på grund av ny stadsplan erlagga ett med hänsyn till föreliggande särskilda förhållanden överenskommet belopp å niohundrafemtiotusen (950 000) kronor. Skulle enligt blivande fastställd stadsplan den ersättningsgilla gatumarken på grund av annan tomtlinje och/eller hushöjd än som åskådliggöres å kartbilaga 2 erhålla mindre omfattning än vad där förutsatts, skall däremot svarande jämkning göras i nyssnämnda ersättningsbelopp. Beloppet förfaller till betalning vid påbörjande av nybyggnad enligt blivande stadsplan.

Mom. 6. Utfallande återbetalningar i samband med att brandförsäkring för all framtid av åbyggnaderna å tomten 6.7 helt eller delvis upphör skall tillfalla kronan.

Mom. 7. Staden avstår all den rätt staden må äga beträffande kvarvarande del av tomten nr 6.7 i kvarteret, vilken nu innehaves av kronan såsom ofri tomt, och skall kronan med stöd av enbart detta avtal äga att såsom ägare erhålla lagfart å tomtdelen.

§ 4.

Mom. 1. Kronan överlåter till staden med äganderätt det område om c:a 30 000 m², utgörande del av kvarteret Fältprästen inom stadsdelen Östermalm, som å bifogade karta, bil. 3, betecknats med röd kantlinje.

Mom. 2. Kronan svarar för den gatubyggnadskostnad som enligt 1928 och 1931 års Ladugårdsgärdesavtal belöper på det överlåtna området.

Mom. 3. Den gjorda överlåtelsen skall icke föranleda någon avräkning från den gatumarksreserv, som avses i § 6 andra stycket av 1931 års Ladugårdsgärdesavtal.

Mom. 4. Det överlåtna området med undantag av i mom. 5 nedan angivet delområde skall av staden tillträdas i befintligt skick den 1 oktober 1958. Vid tillträdet skola tre mellan kronan och staden den 28 juni och 1 juli 1946, den 6 och 11 maj 1949 respektive den 6 och 26 oktober 1954 ingånga avtal om upplåtelse av vissa delar av kvarteret Fältprästen för parkändamål upphöra att gälla.

Mom. 5. Det med röd snedstreckning å kartbilaga 3 angivna delområdet om c:a 100 m² skall av staden tillträdas den 1 januari 1959.

§ 5.

Vardera parten garanterar att av honom överlåtna områden vid tillträdet är fria från penninginteckningar och inteckningar för servitut eller annan intecknad eller ointecknad enskild rätt.

§ 6.

Envar av parterna skall från och med tillträdesdagen ensam gälda där-
efter förfallande skatter och onera avseende till honom överlåten mark.
Sådan avkastning från överlåten mark som förfaller före tillträdesdagen,
tillfaller överlåtare, annan avkastning förvärvaren.

§ 7.

Vardera parten skall, så snart detta och det i § 2 omnämnda avtalet bli-
vit mellan parterna bindande, äga att med stöd enbart av dessa avtal söka
och erhålla lagfart å den fasta egendom, som envar part genom avtalen för-
värvat. Kostnader för lagfart av mark som övertages av staden bestridas av
denna.

Så snart avtalen blivit mellan parterna bindande, skola dessa var till
annan överlämna lagfartsbevis rörande överlåtna områdena, allt i den mån
sådana bevis innehavas av vederbörande.

Sedan avtalen blivit mellan parterna bindande, åligger det vardera parten
att snarast möjligt till vederbörande myndighet ingiva ansökan om sådana
fastighetsbildnings-, mättnings- och avstyckningsåtgärder rörande genom av-
talen å parten överlåten egendom, som må erfordras för erhållande av lag-
fart.

Kostnader för mättnings- och andra erforderliga åtgärder skola av vardera
parten bestridas i vad angår av honom förvärvade markområden.

§ 8.

Har, sedan endera i ingressen nämnd part för sin del godkänt detta och
i § 2 angivet avtal, den andre icke före den 1 oktober 1958 antagit desamma
— i vad avser staden genom beslut av stadsfullmäktige, vilket då vunnit
laga kraft — skall den förstnämndes godkännande icke vidare vara för ho-
nom bindande.

Ej heller skall godkännande av detta och i § 2 angivet avtal vara för par-
terna bindande om icke de i ingressen nämnda stadsplaneförslagen före
den 1 oktober 1958 blivit i huvudsak fastställda.

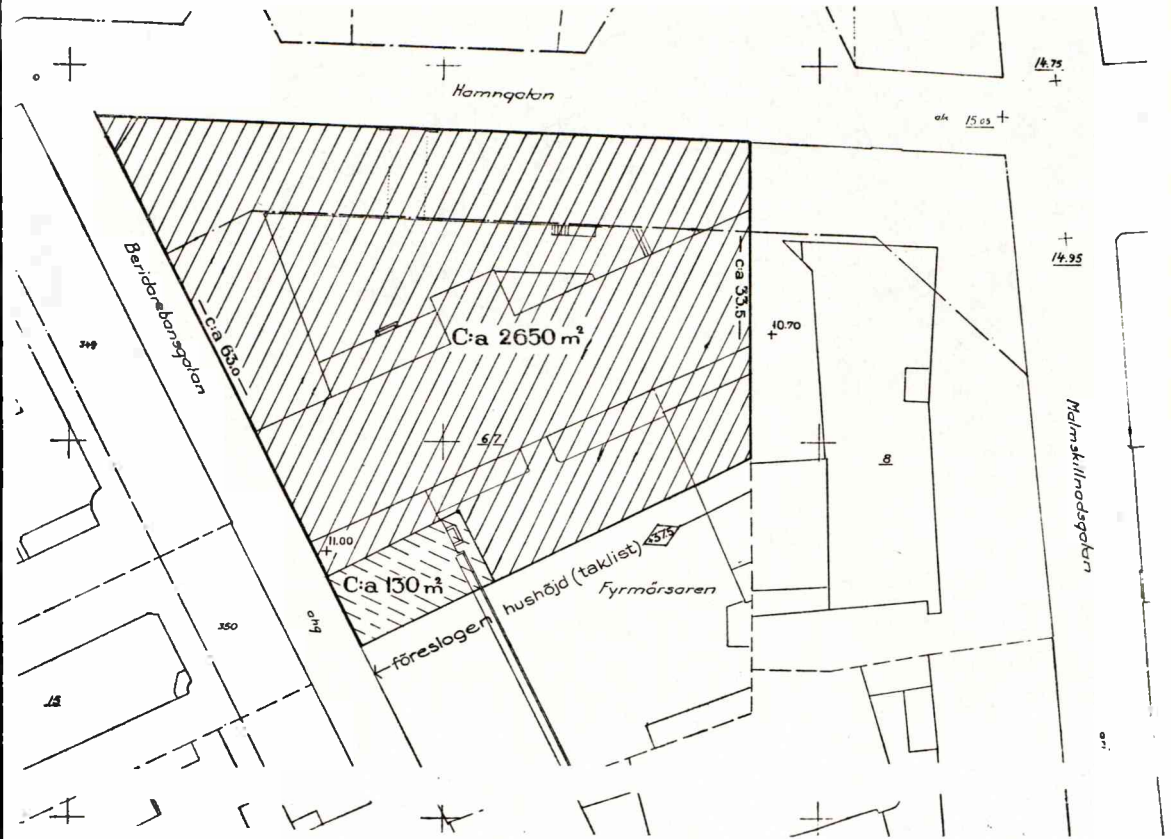

Av detta avtal är två exemplar upprättade och växlade.

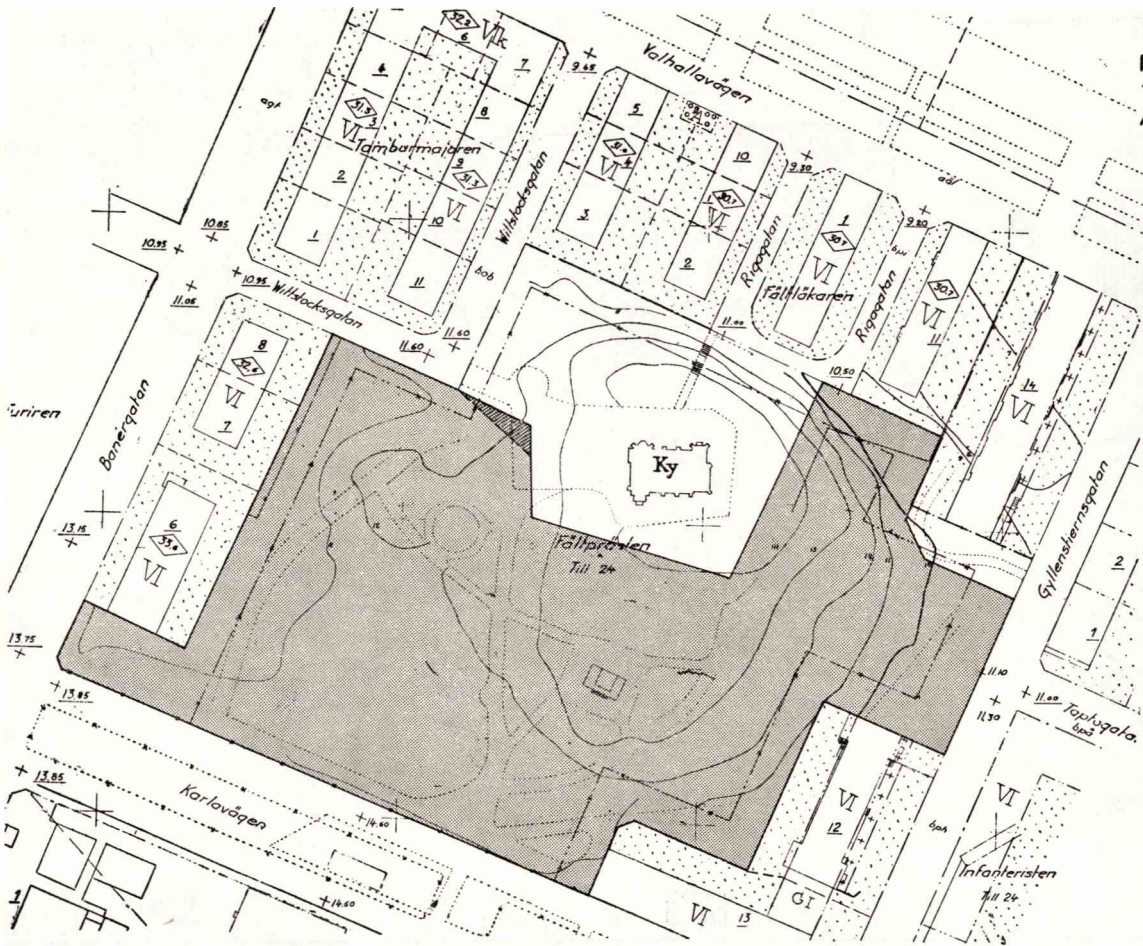

■ Område som överlättes till kronan enligt § 1.

Område som kronan över-
låter till staden enligt § 3.

Område som överläts till staden enligt § 4.

Del av till staden överlättat område, vilket skall tillträdas 1 januari 1959.